

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za konjiški okraj je zborovalo 1. t. m. v Konjicah. Udeležba je bila, ako upoštevamo slabo vreme, precej ugodna. Predsednik pozdravi navzoče. Na to prosi gg. tovarišice in tovariše, naj bi se kolekta učiteljskega konvikta odpošiljala hitreje, ker se je ena od meseca novembra 1904 šele sedaj zopet nazaj dobila! — Tov. Jurko je predaval o novem šolskem in učnem redu. Predavanje, ki je bilo vsestransko izborno in marljivo sestavljeno, je učiteljstvo pazno poslušalo. Zaradi preobširnega gradiva ni predavatelj končal in bo nadaljeval prihodnjič. Iz istega vzroka je odpadlo tudi predavanje tov. Rosenštajna. — Na predlog tov. Brumna se je društvo izreklo za uvedbo nerazdeljenega pouka; pozivlja druga bratska društva, naj bi tudi ona povedala svoje mnenje. — Za delegate k »Zaveznemu« zborovanju so izvoljeni: gđč. Minka Bezljajeva, učiteljica v Žičah, g. Ant. Brumen, nadučitelj v Čadramu, in g. Mirko Kožuh, učitelj v Konjicah. Društvo je sklenilo, da se zborovanja polnoštevilno udeleži. — Tov. Brumen predlaga, naj društvo še vedno ostane pri zahtevi, da se nekdanjim podučiteljem vštejejo vsa službena leta za starinske doklade ter zahteva, da se vštejeta v službeno dobo tudi dve leti pred usposobljenostnim izpitom. (Na Moravskem je to že zakon.) Sprejeto!

Dalje stavi isti tovariš ta predlog: »Čuje se, da namerava štajerska kmetijska družba delovati na to, da bi se ustanovila kmetijska nadaljevalna šola, in sicer naj bi se sedanja 8 letna šolska doba skrajšala na 6 letno, ostali dve leti pa bi se naj porabili za kmetijsko nadaljevalno šolo. Učiteljsko društvo naj proti tej nameri protestira in deluje na to, da v slučaju, če kmetijska družba v seji, ki bo 22. t. m., ta predlog sprejme, vsak učitelj iz omenjene kmetijske družbe takoj izstopi«. Sprejeto!

Prihodnje zborovanje se je določilo na dne 3. majnika v Čadramu.

Vse učiteljstvo se je potem sestalo v »Narodnem domu«, kjer se je razvila jako živahna zabava! J. K.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje 22. marca ob 2. uri popoldne v Gomilskem po določenem vzporedju.

O d b o r.

Književnost in umetnost.

Der Alpinist und Geograph Eduard Richter. Be-leuchtet von Johannes Frischauf. Laibach 1905. Verlag von L. Schwentner. Str. 32. Cena 60 h, s poštino 65 h. — Tudi slovenskim planincem dobro znani prof. Frischauf ostro a zaslužno kritikuje v tej brošuri s prepričevalno besedo od nekaternikov toliko proslavljana dela alpinista in geografa Richterja. — Brez dvoma zbudi to delo prof. Frischaufa tudi med učiteljstvom mnogo zanimanja.

Vestnik.

In vendar! Z Gorenjskega poročajo: In vendar smo dobili nakaznice za draginjsko doklado! Čudovito, v resnici polževo naglico, ki so z njo delali na to, da dobimo čimprej svoje borne kronice, osvetljujejo najbolj te-le številke: Deželni zbor je dovolil draginjske doklade dne 24. nov. lanskega leta. Že čez 13. dni, dne 7. decembra je deželni odbor to naznanil deželnemu šolskemu svetu. Ta je potreboval samo 79 dni, da je uredil zadevo in dal potrebna naročila davčnim uradom in okrajnim šolskim svetom. To se je zgodilo dne 24. februarja tega leta. In že v 11 dneh, t. j. 7. marca, je okrajni šolski svet izdal nakaznice posameznim učiteljem, ki smo jih po bliskovo prejeli že danes, dne 10. t. m. Te številke dokazujejo, da je popolnoma izmišljena in zlagana trditev, da pri nas počasi uradujejo. Od dne, ko je sklenil deželni zbor draginjsko doklado, pa do

izvršitve tega sklepa je preteklo samo 98 dni. To je gotovo malo časa, ako pomislimo da bi se vse to drugod izvršilo najzadnje v 14 dneh ali pa vsaj v treh tednih. Sv. Birokracij je lep svetnik, ki je posebno učit. jako naklonjen!

O pasivni rezistenci učiteljstva razpravlja tudi »Gorenjec«. Ozreti se bomo morali tudi na njegova izvajanja.

Odlikovanje. Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu pri Trstu je imenovalo našega tovariša E. Adamiča za svojega častnega člana zaradi zaslug, ki si jih je pridobil na glasbenem polju. Na zaslužnem odlikovanju naše iskrene čestitke!

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici. V zadevi izpraznjene službe v Radovljici se je sklenilo naprositi c. kr. dež. šol. svet, da naj dovoli že v februarju za to mesto imenovanemu učitelju Iv. Šegi takoj nastopiti svojo novo službo, ker sta v Radovljici sedaj le dve učni osebi in ker ni dobiti nikakega suplenta. Nadučitelju Jož. Korošču iz Mošenj se pripozna tretja starostna doklada. Napravi se kompetentna tabela za nadučiteljsko mesto v Kropi. Sklene se predlagati, da se na Ljubnem uvede z novim šol. letom celodnevni pouk, ker je šol. soba za sedanje število otrok dovolj velika. Za Breznico se imenuje krajnim šolskim nadzornikom Jan. Finžgar, ker se je Iv. Čop odpovedal. Nadučitelju Jož. Mediču iz Jesenic se dovoli dopust zaradi boleznih do konec šol. leta. Učiteljici Ani Grudnik-Pavšič se dovoli dopust do Velike noči. Odobri se zapisnik stalnega odbora, v katerem je določena letošnja okrajna učiteljska skupščina na dan 12. julija na Koroški Beli, pri kateri se bo predavalo o biologični metodi in njeni uporabi, a vsaka učna oseba bo morala izdelati referat: »Pridelki Gorenjske« (Metodična obravnava na podlagi zemljevida za srednjo stopnjo.) Na znanje se vzameta nadzorniški poročili o ponavljalnih šolah v Ovsišah in Mošnjah, ter potrdijo računi krajnih šol. svetov v Dobravi pri Kropi, Gorjah, Kranjski gori, Dovjem, Mošnjah, Ovsišah, Kamni gorici in Begunjah za l. 1905.

„Preporod“, pedagoška smotra za roditelje, učitelje i sve prijatelje mladeži, prinaša v 3. številki članek »Slovensko šolstvo«, kjer govori o naših razmerah in o naši organizaciji. »Preporod piše: »Popotnik« vojuje za najmodernejše pedagoške ideje; »Učiteljski Tovariš« je pravi staleški borac, koji nemilo podrezuje pandže svim neprijateljima škole i učiteljskoga staleža« — O Slomškovi zvezi piše: »Ovo društvo sačinjavajo većinom vjeroučitelji, učitelja ima koji desetak.« — Instruktivni članek je napisal hrvaški tovariš Nikola Toth.

Shod zaupnikov narodno-napredne stranke se vrši v Ljubljani dne 25. m.

Spomenik Miroslavu Vilharju postavijo letos v Postojni. Popsrje v naravni velikosti je izdelal kipar Repič. Spomenik bo stal okrog 12.000 K.

„Rdeči prapor“ prijavlja tudi v zadnji številki daljši članek, kjer se peča z našo razpravo o pasivni rezistenci. V tem članku piše »Rdeči prapor« o tistem poglavju naše razprave, kjer dokazujemo, da je učiteljske bede kriv tudi liberalizem. Seveda je »R. P.« naših misli.

Alkohol in učenec. V tem so si vsi edini, zagovorniki in nasprotniki abstinenčnega gibanja, da vpliva na mladostne individuve alkohol liki strup. Dr. Liwanov je dognal potom direktnih eksperimentov, in sicer potom sistematičnega alkoholiziranja kunccev, da ovira kronično zauživanje alkohola pri mladih individuvih razvoj možgan in drugih telesnih organov. Telesna teža se manjša za 35 odstotkov, in sicer je težna izguba tem večja, čim prej se je začelo zauživanje alkohola. Tudi notranji organi zaostanejo v masi in teži. Posebne važnosti so nevarnosti za mlade, razvijajoče se možgane. Splošna možganska masa se skrči, kakor piše dr. Sofer v »Med. listu«, zaradi alkohola za 10 do 20 odstotkov, in sicer vpliva najbolj uničujoče zgodnji alkoholizem. Strašno podoba o obsegu alkoholičnega zauživanja pri otrokih ljudskih šol nam slika neki šolski zdravnik. Preiskoval je 515 dečkov in 554 deklic in dobil, da samo 5 dečkov in 8 deklic ni še zaužilo alkohola. Žganje je pilo 250 dečkov in 270 deklic, vino 235 dečkov in 237 deklic. Pivo je pilo vsak dan 109 dečkov in 135 deklic. Celu najmanjši otroci prvega razreda so poznali večje število raznovrstnega žganja.